

Šola ob 4 zjutraj.

Plane mesечно 7-50 Din

za inozemstvo 18—

Oglas po tarifu

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/1

Telefon št. 72.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Upravišтво:

Ljubljana, Prešernova
ul. št. 54. Telef. št. 35.

Podružnice:

Maribor, Barvarska ulica
št. 1. Tel. št. 22.

Celje, Aleksandr. cesta.

Račun pri poštn. čekov.
zavodu št. 11.842.

Ljubljana, 18. julija.

Ta dni se bo pred odborom Lige narodov v Londonu razpravljalo o zločinem početju bolgarskih komitov v južni Srbiji in Bolgarija se bo morala braniti proti obtožbi, da se roparske ekspedicije proti mirnemu prebivalstvu Jugoslavije pripravljajo in organizirajo na njenih tleh in z njeno vednostjo. Mnogim našim ljudem se vidi ta trenutak dober dovolj, da se z novo vmeno spuščajo v razpravo takozvanega macedonskega problema in zadnje dni čitamo v klerikalnih listih dolge in široke razprave o deželi, ki je sicer ne poznajo, ki pa igra v njihovih intrigantnih računih veliko vlogo.

«Avtonomija Macedonije» je danes geslo, ki ga trobijo mnogi naši državniopravni revizionisti. Isti državniki se sivevda z ogorčenjem zavrnili zahtevo po avtonomiji Prekmurja, ki je nacijsionalno v podobnem položaju kakor Macedonija.

Kako ljudstvo živi v Macedoniji? To je slovansko ljudstvo brez vsakih kulturnih tradicij, ker je živelo še pred nekaj leti pod turškimi jarmom. To ljudstvo se ni nacionalno diferencirano, ono bi postalo lahko srbsko, bolgarsko in tudi slovensko, kakor bi naši Prekmurci lahko postali Hrvači ravnotako kot Slovenci in kakor bi Hrvači Kajkovi pred letom 1848. ravnotako lahko prevzeli Prešernov književni jezik, kakor so prevzeli Gajev književni jezik. Kateri jugoslovanski književni jezik bo v Macedoniji uradni jezik, ta bo tudi materinski jezik macedonskega ljudstva.

V balkanski vojni je dobila Macedonija Srbija in čisto naravno je, da je prinesla v deželo tudi srbski uradni jezik, kakor je čisto naravno, da smo mi uvedli jezik v Prekmurju slovensko čisto kot uradni jezik in da so se uvedle slovenske šole. Macedonci se proti temu niti ne pritožujejo, ker smatrajo to za samo po sebi umilivo in smešno je govoriti o kakem bolgarskonacionalnem stremjenju macedonskega ljudstva.

Macedonski problem torej ni nacionalen, ali on vseeno obstoja, s to razliko, da je to čisto upravni problem.

Priznajmo in povejmo odkrito: macedonsko ljudstvo je nezadovoljno, ker je javna uprava zelo slaba, javna varnost minimalna. Oni, ki sledijo vsakemu migljaju raznih «nekod», bodo vzdignili kazalec in zavpili: Torej, Srbi so nesposobni, oni ne znajo upravljati!

Pa temu ni tako. Objektivni motritelc bo mislil na naslednja dejstva: Pred balkansko vojno je obsegala Srbija nekaj preko 40.000 kv. kil. in ni imela niti tri milijone prebivalcev. Njena notranja uprava je bila zelo primitivna, ker so bile tudi razmere primitivne. Ta uprava se je komaj začela modernizirati, in kvalificiranih, resnično sposobnih uradnikov je bilo še vedno zelo malo, komaj toliko, da so mogli zavzeti odločilne mesta pri centralni upravi. In leta 1913, približno pred devetimi leti, se je razširila Srbija še preko Macedonije in se je po svoji velikosti podvojila.

Turki, seveda, v Macedoniji sploh niso zapustili nobene uprave — povsod so morali priti novi ljudje. Kje jih vzeti, ko Srbija sama v starih mejah ni imela dovolj kvalificiranih uradnikov? Morali so priti na uplivna mesta, na katerih bi se morali nahajati sami solani strokovnjaki — ljudje, ki so znali komaj čitati in pisati in taki ljudje, seveda, niso mogli vršiti težke naloge, ki jih je čakala, uprava je bila slaba, prav slaba.

V vojni je padlo veliko srbske inteligence in po osvobojenju in ujedinitvenju je trebalo urediti tudi upravo v bivših madžarskih provincih, ker tam tudi ni bilo pod madžarskim režimom srbskih uradnikov. Tako je morala nekdanja mala Srbija organizirati in voditi upravo na skoraj trikrat tako velikem ozemlju, kot je bilo njeno ozemlje pred balkansko vojno, četudi še za ono malo Srbijo pred letom 1912. ni bilo dovolj kvalificiranih uradnikov.

V tem ne tiči samo problem Macedonije — v tem tiči naš veliki državni problem: problem naše javne uprave. Potrpeti bomo morali še več let, ker hrvaški in slovenski inteligenci niti na misel ne prihaja, da bi se podala v Macedonijo orati pusto ledino, kultivirati deželo, ki je od vsake kulture nedotaknjena.

Tako izgleda t. zv. «macedonski problem» za človeka, ki razmere pozna in — ni hudoben. Znano bo vse to tudi onim, ki spravljajo «macedonski problem» na tapet, ampak njim ni do tega, da se razmere popravijo, temveč samo in edino do tega, da padajo državi v hrbet takrat, kakor proti njej nastopijo zunanji sovražniki. To so ljudje, ki ne znajo biti dovolj osrčeni kadar pripovedujejo o slabih

Samomor Rathenauovih morilcev.

OGROMEN ZASLEDOVALNI APARAT. — PREDSMRTNA DEMONSTRACIJA. — VTIS V BERLINU.

Halle a. d. Saale, 18. julija. (Izv.) Policijska orožništvo in vojaštvo so danes po celonočnem koncentričnem pogonu zajeli Rathenauova morilca Fischerja in Kerna, ki sta se skrila na gradu Saaleck. Ko sta morilca sprevidela, da je beg nemogoč, sta izvršila samomor.

Berlin, 18. julija. (Izv.) Vest o samomoru obeh morilcev ministra Rathenaua je zbudila po celnem mestu nepopisno senzacijo. Prvo poročilo je prispelo v štirinajstih urah, ki je takoj obvestila o tem časopise, od katerih pa je dobila med tem večina že lastna poročila. Potom posebnih izdaj so obvestili listi publiko o dogodku.

O zajetju in samomoru Fischerja in

Kerna poročajo listi še naslednje podrobnosti: Pogona za morilcema se je udeležilo poleg policije in žandarmerije tudi več oddelkov vojaštva na avtomobilih. Sledovi so vodili na grad Saaleck pri kopališču Kösen. Zločinca sta bila res v gradu, kjer sta bila skrta že doli časa. Ko so čete obkrožile grad in hotele s silo vdreti vanj, sta prišla Fischer in Kern na stolpič ter vzdikala voditelju proslule organizacije «C» kapitanu Erhartu, nato pa zopet izginila. Iz poslopja sta se čula dva zamolkla strela. Ko so takoj nato detektivni vdrl v notranje prostore, sta ležala morilca v malem salonu, eden na tleh, drugi na otomani, oboja s prestreljeno glavo.

Trupci sta bili izročeni sodnijski komisiji.

Politični položaj v Beogradu.

Beograd, 18. julija. (Izv.) Politični položaj je neizpremenjen. Minister Pucelj svoje ostavke sicer še ni preklinal, domneva pa se, da bo to storil tekom jutrišnjega dneva. Klub SKS je vesled sklepa ljubljanskega naobestva SKS, ki je končno odločitev njemu prepustilo, v neugodni situaciji. Akcija za kočevsko zvezo je bila slabo pripravljena, izvršitev otežkočena, ker se kaže opozicija, zlasti pri klerikalnih, povsem indiferentno.

Poleg samostojnih kmetov so se za kočevsko zvezo z vso energijo zavzeli le slovenski demokrati. Tem bolj pro-

senečajo popolnoma neomnirani napadi iz krogov SKS na posl. Reiserja, ki so nasprotnikom dobrodošel dokaz za trditve, da gro samostojnim le za strankarski uspeh. Klub SKS negira, da bi bil povzročitelj teh napadov in domneva se, da izhajajo od tretje (radikalske) strani, ki bi z izzivanjem nesoglasij med zagovorniki kočevske zveze rada celo akcijo upropastila. Sedaj gre očividno za to, da se sprejme kompromisni predlog, ki ga je formulirala vlada. (O predlogu smo že večkrat poročali. Op. ur.) Izgleda, da pride na tej osnovi do kompromisa.

Seja ministrskega sveta.

Beograd, 18. julija. (Izv.) Danes popoldne se je vršila v skupščini seja ministrskega sveta, na kateri se je razpravljalo o najnovejšem predlogu Blerove skupine glede posojila. Ministrski svet je sklenil foretirati razpravo o posojilu.

Ker so prilike na denarnem trgu vsled dogodkov v Nemčiji od dne do dne slabše, je ministrski svet razpravljalo o predlogu Avstrije, ki ga je stavila vrhovnemu zavezniškemu svetu, da se odstopi od hipotek na državne dohodke in imetje v korist delničarjev nove emisijske banke na Dunaju. Ministrski svet je odklonil avstrijski predlog in je mišljenja, da se pri tem vprašanju ne more z večinskimi sklepom

odvzeti naši državi pravice, ki jih je dobila z mirovno pogodbo.

Ministrski svet je razpravljalo dalje o raznih amandmajh, ki so jih predložila posamezna ministrstva za proračun. Bili so predloženi naknadni predlogi v skupnem znesku 240 milijonov dinarjev. V pokritje se bo povišala carina na pivo in uvedla trošarina na vino in žganje tudi na mejah bivše kraljevine Srbije. Vrhu tega se bo povišala tudi carina. Razpravljalo se je tudi o vprašanju, ali naj se v pokritje nadaljnega primanjkljaja poviša še trošarina na sladkor in direktni davki. Ministrski svet je odklonil vsako povišanje direktnih kakor indirektnih davkov o priliki tega proračuna.

Pisma kraljeviča Gjorgja izmišljena.

Beograd, 18. julija. (Izv.) Kraljevič Gjorgje je poslal z ozirom na svoječasno v tukajšnjem dnevniku «Videle» objavljena in kot avtentična proglašena njegova pisma vladi izjavo, da so vsa ta pisma izmišljena.

Beograjska občina na vsesokolskem zletu.

Beograd, 18. julija. (Izv.) Beograjska občina je prejele vabilo Jugoslov. Sokolskega Saveza na vsesokolski zlet v Ljubljani. Občina je zaključila, da se udeleži zleta po posebnem odposlanstvu.

MINISTER ŽERJAV PREVZEL POSLE.

Beograd, 18. julija. (Izv.) Minister Žerjav je danes s posebnim aktom izvestil predsednika vlade, da je prevzel od svojega namestnika ministra Krstića posle resorta socialne politike.

PAŠICEVA POT NA BLED.

Beograd, 18. julija. (Izv.) Ministrski predsednik Pašić je odložil svoje potovanje na Bled. Računa se, da se odpelje v sredo ali četrtek.

POSŁANIK SPALJAKOVIĆ ODPOTOVAL V PARIZ.

Beograd, 18. julija. (Izv.) Dr. Miroslav Spaljaković je odpotoval danes v Pariz, da prevzame mesto našega poslanika. Takoj po svojem prihodu izroči predsedniku francoske republike svoja akreditivna pisma.

uradnikih Macedonije, ki pa bi bili še bolj ogorčeni, ako bi država poskusila izročiti tamkajšnje upravo — dobrim uradnikom Srbom. Hrvatim in Sloven-

Nepotrebno madžarsko razburjenje.

Budimpešta, 18. julija. (Izv.) V tukajšnjih političnih krogih vznajajo silno razburjenje po jugoslovanskem časopisju razširjene vesti, po katerih je bivši madžarski republikanski poslanik Aladar Balla razpravljal s ministrskim predsednikom Pašićem o madžarsko-jugoslovanskem zblizanju. Javnost obsoja njegov korak najstrožje in ga smatra zaradi zadnjih korakov beograjske vlade proti madžarskim manjšinam najmanj neprikladnim — Poleg tega je prepričana, da trenutno tak korak ne bi izviral iz realne politike. Balla je po revoluciji propagiral madžarsko-jugoslovansko personalno uni jo in se tudi ob Karlovem puču zatekel k srbskemu poslaniku v varnost.

PROTIBLOKASKI IZGREDI V SIBENIKU.

Sibenik, 18. julija. (Izv.) Povodom protidržavnega hujskaškega pisanja tukajšnjega blokaskega lista «Hrvatski Samobran» je nacionalistična omladina in meščanstvo privedlo sinoči velike demonstracije. Demonstranti so vdrl v tiskarno ter uničili vso opremo. Ustanovitelj in urednik lista g. Miha Jerinčić je izjavil demonstrantom, da je pisal pod tujim pritiskom. On da je hotel imenovati list «Jadranski Samobran», a je proti njemu prevladala hrvaška separatistična struja, ki je list zavozila v protidržavni in protijugoslovanski tir.

NAKNADNI KREDIT ZA ŽANDARMERIJO.

Beograd, 18. julija. (Izv.) Sekcija finančnega odbora je razpravljala danes o amandmajh notranjega ministrstva in je odobrila nov kredit v znesku vsote 35.196.000 dinarjev. Od te vsote se porabi 40 milijonov za žandarmerijo, in sicer 32 milijonov za plače, ostali znesek na za razne materialne izdatke.

Seja narodne skupščine.

NADALJEVANJE SPECIJALNE RAZPRAVE O PRORAČUNU. — PRORACUNA VRHOVNE DRŽAVNE UPRAVE IN MINISTRSTVA PRAVDE SPREJETA.

Beograd, 18. julija. (Izv.) Današnja dopoldanska seja skupščine je otvoril predsednik dr. Ribar ob 9. 45. Pri čitanju zapisnika je ugovarjal posl. Lazić, da niso zabeleženi nekateri predlogi za prehod na dnevni red. Predsednik pojasni, da so vpisana vsa imena predlagateljev v zapisnik.

Po predčitju raznih prošanj in pitožb je prešla zbornica na dnevni red in se je nadaljevala podrobna razprava o proračunu. Prvo poglavje o vrhovni državni upravi je bilo sprejeto.

Sledila je razprava o drugem poglavju — o proračunu ministrstva pravde. Poslanec Hohnjec je govoril o neodvisnosti sodnikov in škodljivosti strankarske opredeljenosti sodnikov. Premišljanje sodnikov je imenoval avstrijsko metodo. Razpravljal je o bašanju na sodiščih in na policiji in se pritoževal zaradi povečanih sodnih pristojbin, ki so najbolj zadele ravno gospodarsko najslabšeje. Naglašal je tudi, da so naše kaznilnice nemoderne in nehigijenične.

Posl. dr. Korun je priznal, da je pripravo ministrstva pravde celo vrsto zakonov za izboljšanje sodstva, prigrvarjal pa je, da velik del uradništva v ministrstvu nima pojma o sodnih stvarih. Govoril je o strogosti zakona glede razveljavanja javnih organov in zahteval od ministrstva, naj izda sodnijski nalog, da naj bodo bolj liberalni napram takim prestopkom, ker so senati z 12 odst. obremenjeni s takimi malenkostmi. Naglašal je potrebo izenačenja zakonodajstva. Zakon o sodnikih je po njegovem mnenju dober, čeprav ni idealen. Zagovarjal je pogojne obsodbe tudi za Dal-macijo in Slovenijo. Glede pomiloščenja atentatorja Stejića je naglašal dr. Korun, da je bilo postopanje ministrstva pravde in tudi vlade sploh sramotno. Govoril je proti okovom. (Medik: «Kakor v srednjem veku!» Dr. Sečurov: «Tudi jaz sem nosil okove!» Medik: «A to je bilo v Avstriji!»). Govornik je razpravljalo nato o potrebi rešitve vprašanja glede sekvestriranih imetij. Posamezni oddelki poglavja so mu simpatični in bo zato glasoval za proračun ministrstva pravde.

Posl. Sušić je napadal odvretnike, češ da so izmagovali svojih klientov. Zaradi tega je prišlo do epopoda s posl. dr. Ivančićem, ki je odločno zavračal ta očitke. Posl. Sušić je v svojem nadaljnjem govoru naglašal, da ima v državi pravico oni, ki je «radil». (Posl. Žujović: Smeš.)

Minister pravde dr. Marković je odločno zavračal očitke, da je uradništvo v ministrstvu pravde nestrokovno in je razpravljalo o zakonih, ki so izenačeni in bodo predloženi skupščini. Med njegovim govorom je prišlo do spopada s posl. Simrakom, ki se je pozneje oglašil s stvarni pripombi in naglašal, da je ministrstvo pravde premetilo več radikalom neugodnih uradnikov iz Bozne in Hercegovine.

Posl. dr. Sečurov je navajal, koliko je ministrstvo pravde porabilo za nove institucije in je branil budžet.

Glasovanje o drugem poglavju proračuna se je vršilo po oddelkih in so bili razen nekaterih, za katere bodo predloženi posebni amandmajh, sprejeti vsi.

Po glasovanju je predsednik zaključil dopoldansko seja.

Popoldne se je vršila 500. seja narodne skupščine. Razpravljalo se je o proračunu ministrstva prosvete. Govorili so samo govorniki opozicije, ne da bi skupščina posvečala njihovim izvajanjem posebno pozornost.

Klerikalni posl. Sudarović je kritiziral vlado in njeno delo, zahteval stipendije za diake in podpore, končno pa je izjavil, da bo glasoval proti proračunu.

Posl. Deržić se je pritoževal, da ministrstvo prosvete ni vzelo v obzir obrtnih šol. Napadel je demokrate v Ljubljani, Celju in Mariboru, češ da so oni krivi, da so bile obrtne šole dve leti zaprte. Pripovedoval je, da za časa demokratskega režima v Ljubljani, ko je dr. Triller v občinskem svetu prosil za 50.000 K za odprtje šole, ni bilo mogoče dobiti tega majhnega kredita. Po kritiziranju ustroistva ostalih srednjih šol, je govoril o uvedbi sokolskega sistema vezbanja, ki ga toplo pozdravlja, ker je s tem udomaćen bivši nemški sistem. Zavračal je poslanca Jugoslovanskega kluba, ki se je pritoževal radi uvedbe Tyršovega sistema, in naglašal, da drugega sistema pri nas ne poznamo. Končno je izjavil, da bo glasoval proti proračunu.

V istem smislu sta govorila poslanca dr. Ivančić in bosenski klerikalec Polić. Slednji se je pritoževal, da sta Slovenija in Hrvatska napram Bosni in Hercegovini dobili na solah preveč, vsled česar be glasoval proti proračunu.

Seja je bila zaključena ob 21. uri. Jutri je na dnevnem redu znanje posojila.

DR. BENEŠ BO PREDAVAL V AMERIKI.

Praga, 18. julija. (Izv.) «Tribuna» javlja, da bo ministrski predsednik dr. Beneš predaval na ameriški akademiji v Williamstownu šest tednov o socialni politiki.

BORBA MED NEDAVNIMI ZAVEZNIKI.

London, 18. julija. (Izv.) Boljševiško odposlanstvo v Londonu objavlja komunik, po katerem je Enver paša s pomočjo perzijskih čet izvršil napad na sovjetsko republiko v centralni Aziji in pri tem doživel občuten poraz.

«Torej pojdit tudi vi v radikalce!» (Smeš.)

Minister pravde dr. Marković je odločno zavračal očitke, da je uradništvo v ministrstvu pravde nestrokovno in je razpravljalo o zakonih, ki so izenačeni in bodo predloženi skupščini. Med njegovim govorom je prišlo do spopada s posl. Simrakom, ki se je pozneje oglašil s stvarni pripombi in naglašal, da je ministrstvo pravde premetilo več radikalom neugodnih uradnikov iz Bozne in Hercegovine.

Posl. dr. Sečurov je navajal, koliko je ministrstvo pravde porabilo za nove institucije in je branil budžet.

Glasovanje o drugem poglavju proračuna se je vršilo po oddelkih in so bili razen nekaterih, za katere bodo predloženi posebni amandmajh, sprejeti vsi.

Po glasovanju je predsednik zaključil dopoldansko seja.

Popoldne se je vršila 500. seja narodne skupščine. Razpravljalo se je o proračunu ministrstva prosvete. Govorili so samo govorniki opozicije, ne da bi skupščina posvečala njihovim izvajanjem posebno pozornost.

Klerikalni posl. Sudarović je kritiziral vlado in njeno delo, zahteval stipendije za diake in podpore, končno pa je izjavil, da bo glasoval proti proračunu.

Posl. Deržić se je pritoževal, da ministrstvo prosvete ni vzelo v obzir obrtnih šol. Napadel je demokrate v Ljubljani, Celju in Mariboru, češ da so oni krivi, da so bile obrtne šole dve leti zaprte. Pripovedoval je, da za časa demokratskega režima v Ljubljani, ko je dr. Triller v občinskem svetu prosil za 50.000 K za odprtje šole, ni bilo mogoče dobiti tega majhnega kredita. Po kritiziranju ustroistva ostalih srednjih šol, je govoril o uvedbi sokolskega sistema vezbanja, ki ga toplo pozdravlja, ker je s tem udomaćen bivši nemški sistem. Zavračal je poslanca Jugoslovanskega kluba, ki se je pritoževal radi uvedbe Tyršovega sistema, in naglašal, da drugega sistema pri nas ne poznamo. Končno je izjavil, da bo glasoval proti proračunu.

V istem smislu sta govorila poslanca dr. Ivančić in bosenski klerikalec Polić. Slednji se je pritoževal, da sta Slovenija in Hrvatska napram Bosni in Hercegovini dobili na solah preveč, vsled česar be glasoval proti proračunu.

Seja je bila zaključena ob 21. uri. Jutri je na dnevnem redu znanje posojila.

Seja je bila zaključena ob 21. uri. Jutri je na dnevnem redu znanje posojila.

Vprašanje nemškega moratorija.

Pariz, 18. julija. (Izv.) Reparačijska komisija bo sprejela v četrtek poročilo garancijskega odseka o moratoriju nemških odplačil in se bo takoj nato bavila s tem vprašanjem. Sodito, da bo trajala razprava 14 dni in da bo predsednik Poincaré odšel šele po odločitvi v London.

PRISILNO NOTRANJE POSOJILO V AVSTRIJI.

Dunaj, 18. julija. (Izv.) Narodna skupščina je v svoji današnji seji sprejela zakon o prisilnem notranjem posojilu. Kakor so zračunali, bo zneslo posojilo okroglih 400 milijard.

NOVO POVIŠANJE PROMETNIH PRISTOJBIN V AVSTRIJI.

Dunaj, 18. julija. (Izv.) Kakor poročajo, bodo poštno, brzojavno in telefonske pristojbine zopet poskočile. Glavni odbor narodne skupščine je pooblastil prometnega ministra, da poviša valutam primerne vse pristojbine, tako da je pričakovati 300 — 350 odst. poviška. Pristojbine za brzojavke v inozemstvu se bodo zaračunavale v zlati pariteti. Telefonski abonma bo stal celoletno 600.000 K.

AVSTRIJSKE CENE.

Dunaj, 18. julija. (Izv.) Na današnji borzi so bile cene v prostem prometu še višje kot v soboto in so povzročile zopet znatno podraženje živil. Slazina je poskočila za 400 do 500 K pri kg. mzet za 1500 K; hlebček kruha stane od danes dalje 2170 K.

ZA PREHRANO ČRNE GORE.

Beograd, 18. julija. (Izv.) Ministrstvo za socialno politiko je prejelo iz Rumunije 100 vagonov koruze, ki jih odpošlje v Crno goro za prehrano tamkajšnjega prebivalstva.

Naraščajski dan.

SOKOLOM IN OBČINSTVU ME- STA LJUBLJANE.

V soboto dne 22. t. m. začnejo sokol-
ski dnevi s prihodom sokolskega nara-
ščaja v Ljubljano. Tega dne pride veliko
številno češkega naraščaja, ki se ne
straši velikega truda in dolge poti, da
prisostuje sokolski slavnosti naše mla-
dine. Istodobno prihitijo v belo Ljubljano
sokolska mladina iz vseh krajev naše
države. Pozivljamo vse brate in sestre,
da sprejmejo našo mladino kotkor mo-
goče prisrčno, da ji ostanejo dnevi biva-
nja v Ljubljani za vedno v spominu. So-
kolstvu naklonjeno občinstvo prosimo, da
se tudi odzove temu našemu pozivu, da
sodeluje pri teh velikih sokolskih slavnos-
tstih in da podpira v teh slavnostnih dneh
Sokolstvo v vseh zadevah. Ljubljansko
občinstvo prosimo, da razobesi ta dan in
tudi v prihodnjih sokolskih dneh t. j. dne
6. avgusta in 10. do 15. avgusta po vseh
hišah zastave v pozdrav številnim go-
stom. Okrasite z zastavicami in cvetlica-
mi okna. Tisoč in tisoč tujcev bodo pri-
šli v Ljubljano, naša dolžnost pa je, da
jim bivanje v Ljubljani kotkor mogoče
ugodno in prijetno uredimo, tako, da od-
nesejo kar najlepše spomine iz našega
mesta. Pozivljamo vse, ki čutijo s Sokol-
stvom, da živijo v teh dneh vsaj ne-
kak ur v korist veliki ideji Sokolstva.
Zdravo!

Zletni odbor Jugoslovanskega Sokol- skega Saveza.

Dr. Vladimir Ravnihar,
starosta.

Dr. Riko Fur,
tajnik.

ŽELEZNIŠKI PROMET ZA NARAŠČAJSKI DAN.

(Navodila železniškega odseka.)

Prihod v Ljubljano 22. t. m.
Naraščaj in članstvo mariborske župe
se pripelje v Ljubljano gl. kol. z rednim
vlakom št. 35, ki odhaja iz Maribora ob
10.05 in pride v Ljubljano ob 14.21. Vlak
bo primerno ojačen.

Naraščaj in članstvo celjske župe, zla-
sti društva iz Savinjske in Saleške dol-
line, Celje, Laško, Radeče, Hrastnik, Tr-
bovlje, Zagorje in društvo Litija, se vozi
s posebnim vlakom, ki odhaja iz Celja ob
12.30 in pride v Ljubljano ob 14.50. Vsi
udeleženci teh društev se morajo brezpo-
gojno peljati s tem vlakom.

Naraščaj in članstvo gorenjske sokol-
ske župe se vozi deloma (društva Bohinj,
Bled, Jesenice, Javorniki, Mojsirana, Ra-
dovljica itd.) z rednim vlakom št. 915,
ki odhaja z Jesenic ob 13.57, deloma
(Kranj, Trzin in društva južno od Kra-
nja) s posebnim sokolskim vlakom, ki od-
haja iz Kranja približno ob 15.20.

Udeleženci iz Vrhnike prihajajo s po-
poldanskim vlakom št. 1435 ob 16.51, iz
Kamnika pa s popoldanskim vlakom št.
4035 ob 16.24. Dolenci obeh prog se vo-
zijo z vlakom, ki prihaja v Ljubljano ob
14.10. Notranjci se vozijo najbolje z br-

zovlakom št. 14, za katerega se je na-
prosil ravnanstvo juž. žel., da ga za
znižano vožnjo dovoli.

Vsi ostali udeleženci naraščajskega dne
se morajo posluževati rednih vlakov.

Odhod iz Ljubljane 23. in 24. t. m.

Gorenjska društva razun Bohinja in
Mojsirane se vračajo domov s posebnim
vlakom, ki odhaja iz Ljubljane drž. kol.
(Šiška) 23. t. m. ob 21. ter vozi do Jese-
nic, Bohinj in Mojsirana se vračata 24.
t. m. z rednim vlakom ob 7.

Vrhnjski vlak odhaja ob 22.20.

**Župi Celje in Maribor ter društvo Li-
tija** se vračajo 24. t. m. z vlakom 42 b
ob 8. jutraj. Ta vlak vozi od tega dne
redno vsak dan.

Naraščaj kamniškega okrožja se vrača
24. t. m. z rednim vlakom ob 8.10, vsa
društva ob dolenskih progah z rednim
vlakom ob 7.50, Notranjci z vlakom ob
5.50, vsi z glavnega kolodvora.

Vsi ostali udeleženci odhajajo z naj-
ugodnejšimi rednimi vlaki.

Prihod češkega naraščaja.

Češki naraščaj pride v Ljubljano s po-
sebnim vlakom ob 9.25 dne 22. t. m. in se
vrača 24. julija ob 6.30 čez Vintgar na
Bled, odkoder odide ob 19. uri v svojo
domovino.

Naraščajev dan. Povodom poseta

bratskega češkoslovanskega in jugoslo-
vanskega naraščaja v Ljubljani v dneh
22. in 23. julija 1922 priredi zletni odbor
JSS za naraščaj dvojje predstav v drams-
kem gledališču in mladinski koncert v
dvorani »Filharmoničnega društva«. Pri-
reditvah sodelujejo: koncertna in
operna pevka sestra Pavla Lovsetova,
vokalni kvartet »Primorje« to so ggi:
Banovec, Pečenko, Rajer in Zupan, dalje
»Šentjakovski gledališki oder« in bratki
»Dramatični odsek« Sokola na Viču. V
soboto se igra veselica »Snežulica in
škratje«, v nedeljo pa narodna igra »De-
seti brat«. Mladinski koncert se vrši v
nedeljo ob pol devetih zvečer v »Filhar-
moniji«. Podrobni spored teh priredit-
ev se naznani tekom tedna. Cene vstopni-
cam za naraščaj so sledeče: Sedeži v lo-
žah in parterju po 2 Din, ostali sedeži
in stojališča po 1 Din; pri koncertu so pa
sedeži po 2 in 1.50 Din ter stojališča po
1 Din. Vstopnice se dobivajo v predpo-
daj pri bratu Vrečarju v Prešernovi uli-
ci 54 ter na dan prireditve pri blagajni
dve uri pred pričetkom predstave od-
nosno koncerta. Brate in sestre vodnike
naraščaja prosimo, da zbero pri svojem
naraščaju zneske za vstopnice, da si na-
bavijo pravočasno vstopnice in da prive-
dejo korporativno svoj naraščaj k pred-
stavi, odnosno koncertu. Pred vstopom
se je javiti enemu izmed rediteljev, da
odkaze prostore. Te prireditve so pred-
vsem namenjene našemu naraščaju, zla-
sti hr. gostom, vendar pa vabimo tudi
drugo občinstvo, da poseti po možnosti
te prireditve. — Prireditveni odsek.

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

ga dr. M. Zupaniča med kandidato-
ki jih postavi kralj. Končno je Pašić
se le odločil za enega Hrvata in tako
bo mesto dr. Zupaniča postal držav-
ni svetnik najbrže poslanec dr. A. Du-
bilib, član Jugoslov. kluba, ki je sicer
na glasu treznega in dobrega strokov-
njaka.

+ **Razmere v naši vojski** so dale
zagrebškemu »Hrvatu« povod za do-
kazovanje, da v naši državi ni nobene
ravnopravnosti. Dolg članek je napi-
sal »Hrvat« o tem in se zgraža, da se
nahajajo na najvplivnejših mestih sani-
nekdanji srbski oficirji in da na ta na-
čin Srbi popolnoma prevladujejo v
armadi. Na te pritožbe bi se dalo od-
govoriti kratko to - le: Naša armada
mora biti dobra, ker drugače od nje
ničesar nimamo. Dobra pa ne bi bila
armada, ki bi ji stali na čelu nekdanji
avstrijski generali in polkovniki, ki se
ne morejo uživati v nove razmere.

Mladi slovenski in hrvatski oficirski
naraščaj, ki izide iz naše vojne akade-
mije, pa gotovo v armadi ne bo zapo-
stavljan, saj je lansko leto zapustil
vojno akademijo, kvalificiran kot prvi,
ravno Slavneec.

+ **Da ne bo nesporazumljenja.** Med
pobratimi brzojavkami smo poročali
tudi, da se je pri konferenci samostoj-
nih in demokratskih poslancev z mini-
strom Staničem in Markovičem radi
železniškega programa pojavil tudi
predlog, da naj bi se koedevska zveza
gradila mesto že dovoljene prekmurske
železnice. Opozorjeni, da bi se moglo
to poročilo razumeti tako, kakor da je
predlog izšel od strani obeh samostoj-
nih poslancev, ki sta prisostvovala
konferenci. To ni točno. Predlog je
omelil minister Stanič, ne da bi ozna-
čil, odkod izvira.

+ **Afera zagrebškega angleškega**
posojila. Pred tedni so zagrebški blo-
kaši ponovno objavili, da je mesto Za-
greb dobilo angleško posojilo in njho-
ve novine malo da niso proglasile po-
nudbe neke angleške banke za posoji-
lo kot priznanje samostojne hrvatske
republike s strani Anglije. Vroča juha
se je pa kmalu ohladila. Angleške ban-
ke so sicer pripravljene dati mestu
Zagreb posojilo, zahtevajo pa po na-
svetu angleške vlade državno garan-
cijo. Seveda ne od Radičeve države,
temveč zaenkrat od kraljevine Srbov,
Hrvatov in Slovencev. Ta zahteva je
udarila mod blokaše kakor strela. Za-
grebški župan Heinzel je bil sicer tako
tremen, da je takoj vprašal vlado v
Beogradu, ali bi bila pripravljena vra-
zeti garancijo in dobil je pozitiven
odgovor. Toda blokaški občinski mo-
driani so sklenili drugače. Na konfe-
renci, ki se je te dni vršila radi poso-
jila, je v njihovem imenu izjavil dr.
Srkulj: »Mi države SHS ne priznava-
mo, zato od nje ne moremo nobene garan-
cije.« In občinski očetje so sklenili,
naj župan Heinzel nadaljuje svoja po-
gajanja z angleško banko ter naj po-
nudi mesto državne garancije — višje
obresti. Zagrebški blokaški občinski
svetniki so vredni, da jih predsednik
Radič vse skupaj imenuje za senatorje
svoje republike.

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

— **Iz Indije.** »Times« poročajo iz Sim-
le, da je bilo zadnja dva meseca vsega
skupaj v Kalkuti zaprtih nič več kot 3815
političnih obsojencev. Poleg teh je v ječi
najmanj še trikrat toliko moplavov, ki so
bili aretirani povodom zadnje ustaje.

— **Ronald Amundsen,** slavnj polarni
pionir, ki je odkril tla 1912. južni tečaj,
je praznoval v soboto svojo 50letnico.

Prosveta

Šentjakovski gledališki oder v Ljub-
ljani priredi v nedeljo dne 23. julija v
dramskem gledališču narodno igró »De-
seti brat« z G. Gnidovcem v naslovni
vlogi. Krjavlja igra g. Danilo Bučar,
oden naših najboljših komikov, čegar
tip ne bo nič zaočajan za Verovškovim
Krjavljem. Tudi druge vloge so najboj-
še zasedene. Scenerija in svetlobni učin-
ki bodo izvedeni po načrtih g. arhitek-
ta Kregarja. Cene prostorov običajne
dramske.

V. Jugoslovanska razstava v Beo-
gradu se je v nedeljo zvečer zatvorila.
Bila je ves čas zelo slabo obiskana. Beo-
gradska občina je sklenila nakupiti za
100.000 Din slik z razstave, parlament
pa je izvolil komisijo poslancev, v kateri
so Janjč, Sečev, Hohnjec in Banič, ki
so dne 13. julija pregledali razstavo in iz-
tirali več slik izmed katerih bo parla-
ment nekatere kupil. Zaenkrat se bodo
kupila nekatera dela umetnikov: Pavlo-
viča, Gjurica, Ivanoviča, Nastasijevića,
Ivankoviča, Kršiniča, Gecana, Tartaglie,
Bjelica, Kratine, Petroviča, Botića, Vail-
ča, Goluboviča in od Slovencev Šanla
in bratov Kraljev.

Aleksander Moissi, slavnj nemški
igralce, je angaziran za prihodnjo sezo-
na »Deutsches Theater« v Berlinu.

Nova knjiga za pouk v francoščini:
Potočnik, Enseignement du francais des
jeunes filles. V kr. zalogi šolskih knjig
in učil v Ljubljani, je izšla knjiga: »Pre-
mier livre pour l'enseignement du fran-
cais des jeunes filles, par Aneta Potoč-
nik.« Cena mehko vezani knjigi 5 Din.
poltrdo vezani knjigi 6 Din. Ta knjiga
vsebuje prvo stopnjo pouka v francoščini,
in sicer oblikoslovje, razdeljeno na
18 lekcij ter 22 beril, med katerimi v
veseljem opazimo že berilo o Jugoslaviji
in o kralju Petru. Berilo odgovarja slo-
vnica, razdeljena na 16 paragrafov, in slo-
varček. Knjiga je prav prijetno prikojena
duševnemu obožanju učenc nižjih razre-
dov različnih dekliških šol in zavodov.
Cena je za današnje razmere jako zmerna.
Tiskala je to knjigo tiskarna Blaznik v
Ljubljani.

Sokolsivo

Sirša seja prehranjevalnega odseka
zletnega odbora se vrši v četrtek dne
20. julija ob 20. uri v restavraciji »Na-
rodnega doma«. Vabijo se vsi člani, da
se te seja zanesljivo udeležijo.

Prehranjevalni odsek I. Jugoslovau-
skega vsesokolskega zleta v Ljubljani.
rabi za zletne dneve več kuharic in ku-
harjev ter pomivavk. Priglasila do dne
22. julija pri načelniku prehranjevalnega
odseka v Ljubljani, Narodni dom.

Dobava krompirja za sokolski zlet.
Prehranjevalni odsek I. Jugoslovanskega
vsesokolskega zleta rabi 2 vagona nove-
ga krompirja. Pogoji: prvovrstna kaka-
nost, točna dobava. Podrobnejša poja-
nila daje prehranjevalni odsek I. Ju-
goslovanskega zleta v Ljubljani, Narodni
dom. Priglasila do 26. julija. Dobava do
dne 5. avgusta.

Sokol I. v Ljubljani pozivlja brate
člane notetelovadce, ki bodo nastopili v
zletnih dneh v kroju, da se udeležijo re-
dovnih vaj, katere se vadijo danes, v sre-
do dne 19. julija ob 8. uri zvečer na so-
lskem dvorišču na Ledini. Vaje so obvez-
ne za vse brate brez izjeme. Pridite pol-
noštevilno, storite svojo dolžnost! —
Prednaki zbor.

Bratje in sestre, srite povsod sokol-
ske zletne razglednice! Trgovci Sokoli
naročajo in razpočavajo jih pridno, da
ne bo ostala v zletni pisarni ne ena
zletna razglednica nerazprodana! Od do-
brih prodajnih razglednic se bodo po-
krivali ogromni stroški, združ

* **Prisrčen sprejem poljskih profesorjev v Beogradu.** V Beogradu je prispele večja skupina poljskih vseučilišnih in srednješolskih profesorjev ter še nekaj drugih odličnih kulturnih delavcev. Grupa šteje 63 članov, med katerimi je 40 dam. Med izletniki je veliko število uglednih oseb, kot gg. dr. Paskievič (zgodovinar), Francovski (ravnatelj etnografskega muzeja v Varšavi), Anton Rečiševski (župan mesta Lodza), dr. Antonijević (arheolog) itd. Gostom so Beograjčani pridelili sijajen sprejem.

* **Jugoslovanske žene na Češkem.** Hčerka predsednika čekoslovaške republike gđ. A. Masarykova je kot protektorica čeških ženskih združenj pozvala naš Savez ženskih društev, da pošlje na Češko nekoliko svojih članic iz vseh krajev, ki bi se seznanile s domačim življenjem češke žene in njenim javnim delovanjem.

* **Parastos za pokoj. Draškovičem.** Dne 21. t. m. se bo vršil v saborni cerkvi v Beogradu parastos za pokojnim ministrom Milorodom Draškovičem. Parastos se vrši ravno ob obljubi ministrovega umora.

* **Zadostilni obred na Krnu.** Prošlo nedeljo so je vršili obred obnovitve spomenika na Krnu. Kakor poroča «Edinost», se je že v soboto zvečer zbralo v Kobarižu iz vseh strani mnogo vojaških in civilnih združenj; najštevilnejše so bili zastopani fasisti, ki so prišli iz Furlanije in iz Trsta, Tržiča in Gorice. Vso noč od sobote na nedeljo ter vso nedeljo je neprazno bil dež, tako da so bili tisti, ki so se podali na Krn, vsi mokri. Ceremonija je bila vsled tega kratka. Župan občine Ljubuške je sprejel spomenik v varstvo občine. Popoldne je bila druga slavnost v Kobarižu, kjer se je na trgu postavil drog z italijanskim trikoloro, in kateri je prisostvoval sam vojni minister Gasparotto. Nastopili so različni govorniki, med njimi tudi kotbariški župan, a končno je imel daljši govor minister Gasparotto, v katerem je naglašal, čeravno se ne ve, kakšna roka je oskrnila spomenik, da je vendar odveč, ki ga je ta dogodek izval v vsej Italiji, jasen in glasen opomin vsem. Dan je potekel mirno.

* **Novi desetdinarski bankovci.** Z ozirom na predstojajočo izvozno sezono je nastala potreba večje izdaje 10-dinarskih bankovcev. Kakor poročajo iz Beograda, bo dala Narodna banka nove, v Ameriki naročene bankovce kmalu v promet. Stari 10-dinarski bankovci pa ostanejo še dalje v veljavi.

* **Projekt novega kazenskega zakona** je definitivno redigiran ter izide prihodnji mesec v tisku.

* **«Ilustrovani glasnik»** Tako se bo imenoval velik ilustrovani list, ki bo prišel izhajati v Splitu, čim uredi splitske «Društvena tiskarna» svojo cinkografijo. List bosta urejala gg. Bartulica in Tomasec.

* **Nov ruski časopis v Beogradu.** Dne 20. t. m. prične izhajati v Beogradu nov politični list «Ruskoje delo».

* **Komunistična afera v Splitu.** Te dni so privedle oblasti v Split neko mladenko iz Srbije, ki je v dobi komunističnega razmaha bivala v Splitu in bila često v družbi komunističnih voditeljev. Policija vodi sedaj preiskavo in je bilo na podlagi izpovedb mladenke, že več oseb aretiranih.

* **Stejič v Mitrovici.** Atentator Stejič, ki je pomiloščen na 20 let ječe, je bil dne 15. julija prepeljan v kaznilnico v Mitrovici. Z njim so bili oddani isti kaznilnici obsojeni komunisti Lajoš Čaki, Fil. Filipović, Zivota Milojković, Vladimir Mirić, Dragutin Marjanović, Ivan Colović, Lazar Stefanović, M. Trebinjac in S. Nikolić, med tem ko so bili prepeljeni v kaznilnico v Požarevac V. Čopić, Nikola Kovačević, G. Salaj in S. Palinkaš.

* **Veliko neurje v celi Evropi.** Veliko neurje, ki je vladalo zadnje dni v pri nas, je imelo velik obseg, ter je močan vihar razsajal skoro po celi Evropi. Temperatura je povsod znatno padla. V nekaterih krajih je padalo mnogo dežja in vihar je posebno sadovnjakom napravil ogromno škodo. Posebno v alpskih deželah so bili taki naltvi, da je mestoma celo železniški promet moral biti ustavljen.

* **Priprave za novinarski kongres.** Kakor smo že poročali, se bo vršil kongres jugoslovanskih novinarjev v Subotici 8. in 9. septembra. Subotički listi poročajo, da se tamonjše novinarsko združenje in ostale korporacije že pripravljajo, da kar največje sprejmejo v svoji sredi svoje goste.

* **Odposlanec Ciril-Metodove družbe.** Škulj je obiskal v soboto Hrastnik. Njegovemu vabilu v gostilno sorodnikov ranjke slovenske matere Dimnikove se je odzvalo lepo število odbornih in odbornikov obeh hrastniških in doljske družnice, ki so z velikim zanimanjem sledili izvajanjem družbinske tajnika, stavili nanj razna vprašanja ter mu tudi uporabili razne žetice, ki jih imajo do

glavnega odbora v korist družbe. CMD je zadelo pravo, da se je odločila odpisati svojega zastopnika do podružnic, ki bodo gotovo pričele delovati s podvojenimi silami. — M.

* **Novi stavbni inženjerji.** Po končanih študijah na češki tehniški visoki šoli v Pragi so te dni napravili drugi državni izpit in bili promovirani za stavbne inženjerje naslednji naši državljani: N. Guzelj iz Ljubljane, L. Krstulović iz Splita, Franjo Žugelić iz Karlovca, Krešimir Miklavčić iz Jaske in Branko Smola iz Zagreba.

* **Malomarnost.** Prejeli smo: Na kolizejskem posloppu v Ljubljani visi stara natrgana mestna zastava, ki je poleg tega tudi v barvah že sila obledela. Ker se nam ne zdi umestno, da bi moral ravno Kolizej zaostajati za drugim okrašenimi posloppji, se obračamo po tej poti k novemu gospodarju, da nam po možnosti nabavi novo jugoslovansko zastavo. V slučaju prevelike gmotne obremenitve smo pripravljeni po svojih ekonomskih močeh prispevati. — Več namjernikov.

* **Z orlovskega tabora v Škofji Loki.** Iz Škofje Loke nam poročajo: Nedeljski orlovski tabor na tukajšnjem glavnem trgu nam je ponovno pokazal cilje teh internacionalnih in protidržavnih organizacij. Običajno bujskanje na boj proti vsemu, kar ne trobi v klerikalni rog, preide in se izvajanjem posameznih govornikov v nekaterih točkah, ki se tičejo ljubezni do bližnjega, prav iz srca pridružujemo; prisiljeni smo pa zavrniti z vso odločnostjo nesramno trditve voditelja orlovske zveze dr. Basaja, ki je nameraval s svojimi demagoškimi zavijanjimi ljudi privedi do prepričanja, da se je sokolska prireditve preteklo nedeljo izvršila na državne stroške. Znamo pa nam sicer sredstva, kakršnih se poslužuje klerikalci v dosego svojega nepoštenega namena, da se pa poslužuje klerikalni govornik, ki malo preje citira v svojem govoru lepe Kristove nauke, laži v toliki meri, kot se je to zgodilo preteklo nedeljo, nas je vseeno osupnil. Hujskanje proti državi in njenim pravam, zabujanje nezadovoljstva med ljudstvom in agitacija za bodoče volitve, to vse je bilo cilj nedeljske orlovske prireditve. Velika ploha je končno preprečila nadaljnje hujskarije klerikalnih samopašnežev in jih prisilila, da so se umaknili v svoj breg na Spodnjem trgu.

* **Iz Trbovelj.** Prejeli smo: Javno vprašanje na knezoškofjski ordinarijat v Mariboru: Trboveljski občani in vaščani si dovoljujejo vprašanje, je-li iz moralnih ozirov in iz ozirov javnega pohujšanja dopustno.

* **Pogreb sportnika Rudolfa Rožiča.** V nedeljo se je vršil v Zagrebu pogreb znanega sportnika Rudolfa Rožiča, ki je na tragičen način končal svoje mlado življenje. Na Mirogoju se je zbrala velika množica občinstva ter vsa zagrebška sportna društva, da se poslovijo od svojega tovariša. Na krsto je bilo položenih nad 50 vencev. Na grobu je govorilo več sportnikov, ki so vsi slavili velike zasluge pokojnika za razvoj zagrebškega sporta. Blokaški listi so hoteli, kakor smo že poročali, žalostni dogodek zlorabiti v svoje umazane politične namene in dati tudi pogrebu političen značaj. V priznanju disciplini zagrebških sportnikov moramo poudariti, da se jim to ni posrečilo. Vendar je poskušalo po pogrebu par frankovcev demonstrirati, a policija je z energičnim nastopom poskus v kati udušila. — Preiskava o tragičnem dogodku na Jelačićevem trgu se nadaljuje. Aretiran je bil privatni uradnik Sokolić, ki pa je dokazal, da Rožiča sploh ni poznal in da je oddal le strašnilni strel, da se reši iz gneče. Ker je moglo, da je vendar ta strel zahteval Rožičevo življenje, pride Sokolić pred sodišče.

* **Sprejem uradnih pripravnikov pri južni železnici.** Obratno ravnanje južne železnice v Ljubljani sprejme v službo večje število uradnih pripravnikov, to je absolventov srednjih in gimnazij. Prošnjam, ki se naj vpošljejo na gornji naslov do konca julija 1922, naj se priloži: krstni in rojstni list, samski list, domovnica, navrsteno izpričevalo (ne nad 6 mesecev staro), zrelstno izpričevalo, vojaško odpustnico, potrdilo o zaposlenosti od izstopa iz šole do sedaj. Opozarja se pred vsem na to, da pridejo v poštev le oni prošilci, ki so že odslužili predpisani rok v kadru (aktivno vojaško službo).

* **Taksa na igralne karte in domine.** Kakor nam javlja delegacija ministrstva financ v Ljubljani, se je z zakonom o budžetskih dvanaestinah za mesec julij 1922 z veljavnostjo od 1. julija 1922 po- višala taksa na igralne karte in domine iz tar. post. 236 taksnega in pristojbinskega zakona od 30 Din na 50 Din. Vse karte in domine, se morajo torej ponovno žigosati in razlika takse po 20 Din plačati najkasneje do dne 1. avgusta t. l. Lastniki kart in domine se opozarjajo, da morajo pisмено prijaviti (prijava brez kopka) pri pristojnem davčnem uradu posebej vse že rabljene in posebej vse še nerabljene karte in domine ter doplačati takso 20 Din., odnosno, ako sploh še niso bile taksiране, takso po 50 Din. Proti strankam, ki ne bi donesle prijave in plačale takse do 1. avgusta 1922 se bo kazensko postopalo.

* **Iz ruskega ujetništva se vrno do se vračajo** večje ali manjše skupine naših rojakov. V soboto je zopet prišlo v Maribor 36 ujetnikov iz Rusije, med njimi več Slovencev in Hrvatov. Sedaj se nahajajo v karanteni mariborske bolnice.

* **Neurje v Slavoniji.** Kakor v Sloveniji, tako je tudi v Slavoniji minule nedelje vladalo veliko neurje. Posebno vidno vreme je razsajalo v Vukovaru. Veter je napravil poljskim sadežem obilno škodo. V okolici Ostrova je padala tudi toča.

* **Gozdni požar pri Trojanah.** V gozdu posestnika Konška iz Trojan je prošli teden izbruhnil požar, ki se je hitro razširil ter divjal naposled v obsegu starih hektarov. Požrtvovalnemu delu gasilcev iz Trojan in Motnika se je končno posrečilo, da so lokalizirali in pogasili požar. Skupna škoda se ceni na približno pol milijona kron. Največjo škodo, nad 400.000 kron, ima trgovec Krizan iz Kamnika.

* **Smrtna nesreča.** Gluhonemi Tomaž Pire se je iz Groblja vračal domov v Domžale. Blizu Rodice je bil že progo kamniške železnice. V tem trenutku se je približal vlak. Stroj je zagrabil Pira in ga smrtno poškodoval. Ostal je na mestu mrtve.

* **Nevihita v tržaškem zalivu.** Kakor nam poročajo iz Trsta, je v nedeljo nevihta tudi v tržaškem zalivu hudo razsajala. Valovi so od sv. Andreja do sv. Križa preplavili obrežje. Promet na morju je bil ustavljen. Dva parnika sta bila v prosti luki poškodovana.

* **Zrtev strela.** V nedeljo je ubila strela delavca Jovana Dimitrijeviča iz Izvo- ra pri Zaječaru. Ko je nastala nevihta, stopil je pod neko drevo, v katero je strela udarila in ubila Jovana. Istega dne je surela na Ritnju ubila 12 krav in 1 tele.

* **Velik požar na Proseku.** V ponedeljek ponoči ob 22. uri je začelo goriti na Proseku pri posestnikih Edgardu Gorupu in Josipu Pirjevcu. Ogenj se je posrečilo lokalizirati, škoda znaša okoli 35.000 lir.

* **Vojska proti steniciam.** Od preteklo sobote sta v Beogradu na delu dve koloni za desinfekcijo steničje nadloge. Koloni prihajata in desinficirata prostore, kamor se jih naroči. Dosedaj je prijavljenih 800 hiš, a v kratkem bo sestavljena še tretja kolona, ki bo delovala izključno v državnih posloppih, hotelih in gostilnah.

* **Skrivnost maksimirskega jezera.** Sprehajalci v maksimirskem parku pri Zagrebu so v nedeljo opoldne pri gornjem jezeru našli žensko obleko in neko knjigo s podpisom: «Anđelja Markušić, Mrazovičeva ulica 2». Poklicali so stražnika, ki je v omenjeni hiši dobil obilno gradivo. Anđelja Markušić je bila manipulanti pri pokrajinski upravi ter je s svojo starejšo sestro in njenim otrokom stanovala v omenjeni hiši. V soboto, ko je bila sama z otrokom, je pisala več pisem, katera je služkinja odnesla na pošto. V nedeljo zjutraj je odšla od doma in se ni več vrnila. Brez dvoma je izvršila samomor. Truplo se doslej še ni našlo.

* **Drzna tatvina na parniku.** Na parniku «Sarajevo», ki je vozil v soboto iz Trsta v Šibenik in Split, je zapazil ladijski komisar, da manjka v ladijski blagajni 15.000 lir. Tat je otvoril blagajno s posebnim ključem in je najbrže v Splitu izstopil, ker na parniku se navzile najnatančnejši preiskavi ni moglo najti ukradenega denarja.

* **Ukradena stara vijolina.** Pred nekaj dnevi se je neki tat priklatil v stanovanje knjižarke Angeline Stajić v Beogradu in odnesel 120 let staro vijolino, vredno 60.000 kron.

* **Razbojnik napadil potniški avtomobil.** Iz Mostara se poroča: V nedeljo dopoldne so razbojnik na progi Mostar-Nevesinje napadli potniški avtomobil. S klicem: «Stoj! Denar sem!» so ustavili avtomobil Bili so oboroženi s puškami in revolverji. Avto se je ustavil in razbojnik si kakor »tjaki planili nad komandanta ter ga prisilili da je stopil z voza in jim izročil 40.000 kron državnega denarja. Oropal so tudi potnike in soferja. Zadovoljni s plenom so se potem razbojnik izgubili v bližnji gozd. Sodijo, da so razbojnik bili iz Črne gore. Orožništvo je takoj pričelo akcijo, da izsledi zločince.

* **Ruska Eau de Cologne** je nenačrtno kakovosti. Ze osem let ni bilo mogoče dobiti tako finodiške kolonjske vode. Srednja steklenica cene 120 K, velika 200 K. Enako kakovosti je milo (Russ. Eau de Cologne Savon), komad 50 K in krema za lice (Russ. Eau de Cologne Cream) zlasti za one, ki imajo mastno kožo. Za gospode zlasti prikladno po britju. Cena 60 K. Dobiva se v parfumeriji «Uran», Ljubljana, Mestni trg št. 11.

* **Zoraida krema,** sestavljena po receptu božanstvene lepote orienatke Zoraida, zvezde harema sultana Abdula Hamida. Čisti rastlinski proizvod. Najpopolnejše sredstvo moderne kozmetike za čisto omamljive lepote. Prijatelji parfuma dobio parfum na dekagrame v sledečih dišavah: akacija, ciklama, hyacinthe, heliotrop, lilas, španski bezeg, jasmín, šmarnice, karamfil, reseda, noža, orhidija, vijolica, ohypre, tuberoza, detelja, incarnant, ideal, passion, mirakle, peau de Espagne, Californian, Poppi in (Lovigian) Honigbiant. Cena za 1 dekagram od 30 do 40 K. Dobiva se pri parfumeriji «Uran», Ljubljana, Mestni trg št. 11. Podružnica: Zdravilišče Rozška Slatina.

ZOPET UGODNEJŠE VESTI O IZGLEDIH SVETOVNE LETINE.

Vest o izgledih letine v naši državi so v splošnem stalno povoljne. V Volvodini se po nekaterih vesteh obeta celo za enkrat boljše žetev, nego lani, in bo žito dalo povprečno 10 meterskih stotov na oralu, kar pa je gotovo nekoliko pretirano. Zlasti dobra letina se pričakuje v celi državi v koruzi, ki je povsod zdrava in se povoljno razvija. Potem se obeta izredno dobra vinska letina in dobra letina češpelj v Bosni, Hercegovini in Srbiji. Sadije kaže povsod povoljno.

Položaj v evropskih državah se od zadnjega našega poročila o izgledih letine ni mnogo spremenil. Uspeh žetve v Veliki Britaniji, Franciji in Italiji obeta biti takšen ko lani. Iz Rusije prihajajo zelo povoljna oficijelna poročila o stanju polja; privatnih poročil ni. V Avstriji bo malo pridelka, a žito zrne bo dobre kakovosti. V Madžarski je ugodno vreme, ki dobro upliva na kakovost. Menda najugodnejše vesti od vseh evropskih držav prihajajo stalno iz Rumunije, od koder je dovoljen izvoz ječmena, ovsu, stroča in detelje proti plačanju carine, dočim je izvoz pšenice in rži zabranjen.

Zadnja poročila o žetvi v Zedinjenih državah so ponovno zelo ugodna. Navzlic temu pa so se cene učvrstile in kažejo tendenco naraščanja. Temu so vzrok veliki eksportni nakupi. Iz Argentine poročajo o prehudem deževju. Vreme je nepovoljno zlasti za razvoj zgodaj sejane pšenice. V Indiji je stanje kulturnih rastlin zelo ugodno. Isto se poroča iz Avstralije. Severno-afriške francoske kolonije bodo imele letos slabšo žetev, dočim se iz Egipta poroča o povečani površini obdelanega polja in o dobrih izgledih letine.

Izgledi svetovne letine so po zadnjih vesteh očitno znatno boljši, nego pred mesecem. Zlasti daje upanje na ugodno svetovno letino to, da so tudi vesti iz Rusije povoljne. Seveda je treba od sovjetske vlade lansirane vesti nekoliko skeptično presojevati.

Cene so se na svetovnem trgu v splošnem učvrstile. Hudo so narastle v državah s padajočo valuto: v Nemčiji, Avstriji in Madžarski, dočim je pri nas, kakor smo že včeraj omenili, narast cen neznaten. Ako bo vreme naprejel ugodno za kulturne rastline in ako Rusija res le ne bo potrebovala preveč uvoza, je pred jesenjo pričakovati padec žitnih cen, kar bo znižalo cene tudi v naši državi, ki se bo morala ravnati po svetovnih cenah, ako bo hotela izvažati. Imeli pa bomo, kakor izgleda, letos več žita za izvoz, nego lani.

TRŽNA POROČILA.

Svinjski sejem v Mariboru (dne 7. t. m.). Pripeljali so 196 svinj in 5 koz. Cene: prašički, 5 — 6 tednov stari, komad 450 — 700 K; 7 — 9 tednov stari, komad 800 — 1100 K; 3 — 4 mesece stari 1500 — 1700 K; 4 — 6 mesecev stari, komad 1800 — 2000 K; 8 — 10 mesecev stari, komad 2500 — 3500 K; prašiči, eno leto stari, komad 4000 — 4500 K. Koze komad po 600 — 700 K.

— **Povišanje ažijske.** Po odredbi finančnega ministrstva se je povišal nadavek (ažijo) na zlati dinar od 15. julija za nadaljnjih 100 odst. Od 15. julija se torej plačuje nadavek na uvozno carino po kurzu: 100 zlatih dinarjev enako 700 dinarjem v bankovcih. Ta nadavek se plača na vso uvozno blago, za katero do zaključno 14. julija ni plačana uvozna carina. Na blago, ki se carini «ad valorem», se ta nadavek ne bo plačeval.

— **Savez industrialcev za Volvodino.** V Novem Sadu se je osnovala Zveza industrijalcev, ki bi stopila v stike z vsemi podobnimi zvezami v državi.

— **Novi petrolejski izviri in rudniki v naši državi?** «Jugoslovanski Lloyd» poroča, da je neka inozemska ekspedicija našla v Hrvatski in Sloveniji nekoliko novih petrolejskih izvirov in rudnikov premoga ter železa. Kakor doznava omenjeni list, se bo v kratkem pričelo s pripravi za eksploatacijo omenjenih rudnikov.

— **Nova tvornica strojev.** Kakor poročajo listi, namerava budimpeštanska tvornica strojev Rösemann in Schönmanna osnovati v Jugoslaviji delniško družbo za gradnjo strojne tvornice z glavnico 5 milijonov dinarjev.

— **Naša pooblaščenca trgovinska agencija v Leipzigu** se je nastanila v Friedrich List-Strasse 4 part.

— **V trgovinski register** so se vpisale nastopne firme: Slovenska banka, podružnica v Ljutomeru; Atelje za umetno knjigovodstvo Mihael Vahtar v Mariboru; Irgolič in Slanovec, lesna industrija v Mariboru; Jugoslovensko transportno društvo Darlić i drugovi v Zagrebu, podružnica v Mariboru; «Konserva», prva jugoslovanska industrija za konzerviranje rib, sočivja, sadija, trgovinska družba z o. z. v Mariboru; Mariborska mehanična tiskalnica in apretura Doctor & drug v Mariboru; Josip & Ivan Vogler, polnilec in razpečanje naravne mineralne vode v Petanjih pri Radineh; tovarna lepence in lesovine grofa Thurna v Prevaljah (Farna vas).

— **V zadrudni register** se je vpisala Lesna zadruga v Smartnem na Pohorju, r. z. z o. z., a izbrisala se je Gozdarska zadruga za Blejski kot v Gorjah.

— **Oddaja zgradbe** harake v Vrapčah pri Zagrebu se razpisuje na dan 3. avgusta ob 11. uri dopoldne pri inženirskem oddelku komande IV. armijske oblasti v Zagrebu. Predmetni oglas je v tržovski

in obrtniški sbornici v Ljubljani na vpogled.

— **Dobava stekla.** Ravnanstvo državnih železnice v Sarajevu razpisuje na dan 16. avgusta ofertalno licitacijo glede dobave stekla za poslopja in vagona. Predmetni oglas je v trgovski in obrtniški sbornici v Ljubljani na vpogled.

— **Italijanski državni dolg.** Iz ekspozice italijanskega finančnega ministra je posneti, da je znašal italijanski državni dolg do maja 1922. leta 113 milijard lit. Primanjkljaj za 1921/22, ki je bil predviden na 5 milijard, se je povečal na 6 in pol milijarde, čeprav se dohodki in izdatki pričakovanih 12 znašali 13 milijard. Finančni minister je poudarjal nadalje visoko pasivnost italijanske trgovinske bilance v letu 1921, znašajočo 11 milijard (uvoz 20, izvoz 9 milijard).

— **Dolgovi Evrope Zedinjenim državam** so znašali dne 15. maja 1922 vsote 11.456.883.059 dolarjev. Od te vsote odpade na Anglijo 4.685.802.560 in na Francijo 3.770.906.856 dolarjev.

— **Problem ruske valute.** Ze od početka leta 1922 se trudi sovjetska vlada v Moskvi, da zopet vzpostavi valuto srebrnega denarja, katerega kovinska vrednost bi bila enaka oni za časa cara. Ta denar se ne bi dal v promet, temveč naj bi služil kot podloga novi emisiji rubljev.

— **Zunanja trgovina republike Čine** v letu 1921. je znašala (v milijonih dolarjev): uvoza: 381,3 (l. 1919 401,8, l. 1920 455,1); izvoza: 433,8 (l. 1919 301,5, l. 1920 778,9). Izvozni prebitek, ki je znašal v l. 1920 okroglo 275 milijonov, je padel v l. 1921 na okroglo 50 milijonov. Največji trgovinski promet je bil z Zedinjenimi državami, potem z Anglijo, Nemčijo, Francijo itd.

Borza

Zagreb, devize: Dunaj 0.225 — 0.23. Berlin 18.90 — 19. Budimpešta 6.40 — 6.50. Bukarešt 48.50. Milan 381 — 385. London 375 — 376. Newyork 84 — 84.50. Pariz 692.50 — 697. Praga 193 — 194. Švica 1600 — 1635. Varšava 1.52 — 1.55. **valute:** dolar 82.50 — 83.75, avstrij. krona 0.30, češke krone 188 — 192, marke 20 — 21.

Trg. obrtna banka 62 — 62.50. **Hrvatska eskomptna banka** 163 — 166. **Jadranska banka** 420 — 430. **Jugoslovanska banka** 105 — 106. **Ljubljanska kreditna banka** 200 — 210. **Slavonska banka** 112 — 112.50. **Praštionska** 1150 — 1155. **Rečka pučka banka** 115 — 117. **Srpska banka** 152 — 152.50. **Eksploatacija drva** 120 — 125. **Dubrov. parob. družba** 1350. **Narodna šumska industrija** 100 — 105. **Našička industrija drva** 125. **Gutman** 275 — 280. **Slavonija** 113 — 115. **Union** 700. **Ljubljanske strojne tovarne** 204. **Trboveljska premogovna družba** 225.

Beograd, devize: Budimpešta 6.55. Bukarešt 48.75. Milan 383. London 374 — 375. Newyork 83.50. Pariz 689 — 690. Praga 192.25. Švica 1580. Berlin 23.25 — 23.50. Solun 205. **valute:** dolar 82.

Dunajska borza včeraj ni poslovala. V prostem prometu so notirali: Italija 1790, Berlin 89, Newyork 40.500, Pariz 3260, Curih 7550, Praga 935, Zagreb 115. Budimpešta 90 in Varšava 7.10.

Praga, devize: Berlin 965 — 985, Curih 865.50 — 869.50, Milan 205.50 — 207.50, Pariz 374 — 376, London 200 — 202, New York 44.75 — 45.35, Beograd 52 — 53, Sofija 28.35 — 29.15, Dunaj 0.06 — 0.12, Varšava 0.77 — 0.87, Budimpešta 3.30 — 3.40; **valute:** nemške marke 980 — 1000, švic. franki 860.50 — 864.50, Ure 202.50 — 204.50, franc. franki 371 — 373, funti 199 — 201, dolari 44.50 — 45.10, dinari 52 — 53, levi 28.35 — 29.15, avstr. šic. krone 0.10 — 0.14, poljske marke 0.77 — 0.87, madž. krone 3.30 — 3.40.

Curih, devize: Berlin 1.13, Newyork 521.25, London 23.21, Pariz 43.60, Milan 24, Praga 11.70, Budimpešta 0.41, Zagreb 1.525, Varšava 0.095, Dunaj 0.0150, avstr. žigosane krone 0.017.

Berlin, devize: Italija 2197.25 — 2202.75, London 2134.80 — 2140.20, Newyork 480.89 — 482.11, Pariz 3995 — 4005, Švica 9198.45 — 9221.55, Dunaj 128 — 132, Praga 1070.65 — 1079.35, Budimpešta 36.20 — 36.30, Sofija 304.60 — 305.40.

Objave

* **Občni zbor «Slovenskega zdravniškega društva».** V četrtek, dne 27. t. m., ob 17. uri se vrši v magistratni dvorani v Ljubljani III. izredni občni zbor Slovenskega zdravniškega društva s sledečim dnevnim redom: 1.) Poročilo odbora. 2.) Volitve novih članov v sanitetni svet kraljevine SHS. 3.) Stanovske zadeve (minimálni tarif, vprašanje naših bolnic, sekundarno vprašanje in dr.). 4.) Službenosti.

* **Akademsko društvo jugoslovanskih tehnikov** v Ljubljani vabi tovariše študente vseh strok brez razlike fakultete in letnikov, ki hočejo prihodnje solsko leto študirati v Nemčiji in žele informacij, da se oglašijo v petek 21. t. m. ob enajstih dopoldne v društveni sobi gorenjega društva v poslopju tehniške visoke šole na Mirju (Askerčeva ulica 11) I. nadstropje, soba 15.

* **Izgubil se je** v nedeljo dne 15. t. m. dopoldne od Otoč do Brezij zlat manšetni gumb z monogramom K. K. Nalčitelja se prost, da ga blagovoli oddati proti dobri nagradi v uradništvu «Ura».

Devetstopetnajsto Tragedija naroda.

Toda žene se vznemirjajo. Boje se ostali same na cesti brez oborožene sile. Tudi ostali pristanejo na to, da se počasi vsi skupaj premaknemo dalje. Plamen, ki je pred kratkim obetal rešilno svetliko, se je izpremenil v požar pekla, iz krvoželjnih željosti sikajo plameni, da nas požoro.

Korakali smo molče, približajoči se smrti. Slehernega je težila težka misel, kaj se lahko vsak hip zgodi z njim in z njegovim družino.

«Saj ni baš potreba, da me ubijejo, razdvoje me od družine, požene v neznane madžarske vasi. A kje bo ostala moja družina? V Peči. Tam kjer ni človek niti v mirnem času varen svojega življenja, Zakaj sem zapustil hišo, zakaj prežebal in stradal, se mučil in trpel?»

«Če sem že moral umreti, pemišlja drugi, bolje bi bilo, da sem storil to doma na lastnem pragu. Kdo bo vedel za moj grob, če me vse trgajo razpe zverji?»

«In kakaj vso to? divjpreda glasno obupanec misli, prekipevajoče v njegovi duši.

«Zato da trpiš, tako ti je sojeno.»

«Ljudje, pomečimo puške. Če nas Avstriji dobijo s puškami nas postrelje.»

«Ne še. Še je čas, ko se približamo.»

«Kaj pa, če nas iznenada napadejo?»

«Toda vraga, kam boš brez orožja tu sredi planin?»

«Naše molčanje prekine glas par streljalev pred nami.

«Čujte!»

«Kaj? Vsi se ustavimo.»

«Jaz bi dejal. Poglejte malo bolje. Saj ne gori mesto.»

Pazno motrimo v daljavo. Požar je tako silen, kakor bi gorela gora in bi se vnelo nebo. Spodaj pod seboj razsvetljuje množico streh.

«Saj je res.»

«Hitro se par korakov. Tamle iz višine bomo lažje pregledali, kaj se godi.»

Dospemo vrh klanca. Ogenj razsvetljuje strehe, nad katerimi se dvigujejo minareti in ogolela drevesa, kakor bi mesečina lila čez strehe. Vedno jasnejše in jasnejše se oblikuje pred nami mirno spavajoče mesto.

Vsi se oddahnemo. Zdaj nam je jasno, da ne gori mesto in nismo se brigali več, kaj so objeli plameni nad njim. Dovolj je tolažbe za nas, da nas sprejme nočeno mesto v svoje objekte, pod svoje strehe, kjer se odpočijemo in zberemo in če bi tudi ta požar nad mestom izdajal bližino sovražnikovo, vseeno se podamo od tam šele jutri naprej.

Poslednje moči se vzbujajo v nas in mrzlica nas ni popustila, dokler nismo pričeli korakati skozi mrtve ulice, razsvetljene od požara. Čeprav je ogenj ta hip nekoliko opešal, je vendar sipalo iz ogromne tlakov zakurjene peči toliko svetlobe, da je blestel kameniti tlak, kakor v opelčanih solnec, še hiše risale ostro zahtane sence. Tam zgoraj pa se nam je zdelo, da je pripravljena velika goreča grmada, na kateri zgori ves narod zaradi svoje vere v svobodo. Človek bi dejal, da se je zemlja vznemirila še davno prej ter se je od silnega plamena, ki se je v njenem drobju razpočila, ter lijeta zdaj iz žrela požar in plamen. V mračne oblake brizgajo sedaj brezštevilne iskre in padajo zopet nazaj kot ognjeni dež.

Čeprav nas je utrujenost zrušila, smo obstali prepadeni, prikovani na mestu, gledajoči ta neobičajni prizor, še vedno zagonekto za nas. Oficir, jahajoč pred patruljo nas je predramil. Bil je moj znanec, eden tistih mladih inteligentnih ljudi, ki so se v mirnem času poskušali tudi s peresom. Razložil sem mu

trpljenje nas vseh in zapovedal je dvema vojakoma, da dvoprašata po hišah za prenočišče.

«A kaj gori tam gori?»

«Krematorij srbske države.»

«Ta ogenj smo mi zažgali?»

«Da, mi. Naj zgori vse, kar nam je ostalo.»

Prične nam naštevati, kaj je že požrl plamen: vozove, topove, lahke, avtomobile, šatore, različno orodje, bolniške postelje, arhive, računske knjige, različne akte in še mnogo dragocenih stvari, katere smo s težavo rešili.

«Ali vidite, kako strašna je igra usode? Da zažigamo svoje stvari in poslednje ostanke srbske države v mestu, ki se imenuje Peč.»

«A zakaj smo privlekli vse do sem? Zakaj nismo izvršili vsega že v Prizrenu.»

«V Prizrenu je zgorelo vse, kar bi moralo z nami v Ljumbulo. Vedeli smo, da bomo nosili komaj dobro uro hoda, potem pa zagnali proč. Ostali del pa smo prinesli do sem.»

«Vseeno bi bolje bilo, da bi zgorelo že tam,» ga prekinem.

«Pokojnik je preminul pravzaprav že v Prizrenu. Od Prizrena sem bil samo pogreb, da pokopljemo truplo v družinski rakvi.»

Oficir je takoj preskočil na druge stvari in ni želel nobenega razgovora več o tem, kar ga je pretreslo do duše.

Kmalu se povrne vojak, ki so poiskali stanovanje. Našel sem nekoliko streh v nizki, bedni hišici. Domačin ni imel ognja, da se ogrejemo. Pa kaj bi z njim? Popadati smo po tleh, se zvlili v klopiče, kakor kače, grelji s svojim lastnim dihom in strašna utrujenost nas je uspavala.

Meni pa so še dolgo zvenele v ušesih oficirjeve besede: «Pokojnik je preminul že v Prizrenu. Od tam dalje je bil samo še pogreb, da pokopljemo mrtvo truplo v družinski rakvi...»

(Dalje prihodnjič.)

Hči papeža

— Lukrecija Borgia

«Ne... izpusti me,» sem jecala z drhtečim glasom in se ponovno iztrgala iz njegovega objema. «Prezrla sem Vaše zlatnike, toda za svojo ljubezen zahtevam drug dokaz... O, vem, da sem malo preveč radovedna, že moja mati me je kregala radi tega. Toda, Vi v resnici mislite dobro o meni in če se Vam resnično dopadam, tedaj mi pokažite svojo listino, o kateri ste govorili, dokažite mi, da Vam je res zapovedano, ubiti princa Alfonza Aragonskega.»

Začel je nerazumno bulneti v vse z glupimi, pijanimi očmi. Naenkrat odpre svojo usnjeno torbo, ki jo je nosil za pasom, vzame iz nje listino in mi jo pomoli pred oči.

«Tu, čitaj dekle... ali ne znaš čitati...? Ne, ne, vidiš tu zgoraj ime vojvode Bisellskega, a tu zisto spodaj podpis mojega prevzvišenega gospoda in gospodarja cerkvenega zastavonoše...»

«Vi ste v službi Borgia?» ga vprašam s prisiljenim mišom. «V službi velikega, glasovitega Cezarja Borgia?»

«To se razume,» se nasmehne on. «Kaj nisi, mala ciganka, še nikoli čula o glasovitim Michelettu, katerega ljudje v Rimu imenujejo za Borgia-nega rablja?»

«Oh, signore, kakor je zdajle zginila z naših obrazov vsaka kaplja krvi, tako sem tudi jaz tedaj prebledela. V dveh mesecih svojega bivanja v Rimu sem mnogokrat čula ime Micheletto in o tem človeku so mi pripovedovali toliko strašnih zgodb, da se mi je čisto, čeprav ga dotlej nisem poznala, prikazoval v sanjah — in zdaj sem sedela poleg njega, čutila njegov dihanje in gledala v njegove prave misli...»

Ah, signore, moja prva misel je bila, skočiti in pobegniti skozi okno. Toda premagala sem se, ker sem se spomnila, moj princ, da proti Vam krvava nevarnost in sem pomislila: morda je nebo izbralo tebe, bedna Florentina, tebe ponižano in zavrženo, da plemenitega princa rešiš ubijalčevega bodala.

Zbrala sem svojo srčnost, ovila mu svoje roke okrog vratu, ljubimkala ga in mu dala čuti, da sva oba blizu.

«Pusti da, tudi še enkrat dobro prečitam Vašo zapoved,» sem mu dejala; «dajte mi listino. Tu je tema, stopila bom bliže k svetilki.»

Strast ga je že toliko prevzela, da mi ni mogel odbiti prošnje. V trenutku sem se že spet imela usodepolni papir v svojih rokah. Dvignila sem se in tedaj, ko da hočem stopiti k mizi, kjer je gorela svetilka, sem se nenadno okrenila, skočila k oknu, ga odprla in se vzpela nanj. Za seboj sem začela zamolkli krik in Micheletto se je pojavil ob meni. Zagrabil me je in me hotel potegniti nazaj v sobo. Toda k sreči ga je vled pijanstva zapustila moč. Jaz sem se mu iztrgala in skočila na ulico.

Sveta Mati me je obvarovala, da se pri oknu nisem ponesrečila, ona je hotela, da rešim Vas, ker sprejelo se me roke Vašega prijatelja, on me je otel. Moj princ, sedaj veste vse, a jaz se Vam z vsemi nebeskimi svetniki zaklinjam, da sem govorila čisto resnico. Ako še dvomite o tem, tedaj pogledajte

to listino... na njej stoji sedemnajst odličnih napoljskih imen, posvečenih smrti, na prvem mestu pa je Vaše prečeto ime.

Z naglim gibom odgrne Florentina zrinjalo, počeni iz nedri listino in jo položi princu pred noge. Nato se zopet strmežljivo ogreje v jahalnem ogrižalu, vstane in odide v najtemnejši kot sobe.

Na Alfonsovo lica se je zopet vrnila rdečica, ki mu je prej naglo zginila z njega. Iz njegovih oči se je bliskal srd. «To je najzločnejši zločin, katerega so kdaj izvršili Borgiaji,» je siknil ljuto. «Ker z menoj uničijo Lukrecij-nega soproga, a papež ubija z isto roko, s katero ubija mene, tudi srečo svoje bčere. Toda v tem trenutku ne smem misliti samo na sebe. Sedemnajst Napoljcem, otrokom moje domovine, preti smrt. Manfred, midva jih morava opozoriti!»

«Bodi uverjen, moj princ, da bodo opozorjeni,» odgovori Manfred. «Preoblečen bom ostal v Rimu in pazil na te nearečnike. Toda prva in največja skrb si mi ti, prijatelj dragi. Niti tvojega ne smeš več obotavljati z odhodom iz tega mesta. Takoj moraš pobegniti v Napolj in šele ko bo onstran moje tvoj konj dirjal preko tvojih rodni tal, boš na varnem... Gledaš me, ko da ne verjameš, pa kako moreš s proskripcijsko listino v roki še dvomiti o tem! Tu, glej, stoji tvoje ime, a Cezar Borgia je k njemu pristavil opazko: Mora pasti prvi!»

«Lopov, zločinec!» klikne Alfons. «Z menoj govori sladko, kadar se srečava, a svojemu krvniku stiska v roko bodalo, s katerim naj mi prebode srce!»

«Ko bi bilo to samo Michelettovo bodalo,» nadaljuje Manfred z gnevom, «tedaj, princ, ne bi zahteval od Vas, da ponašate pobegnute iz Rima, ker v sili bi se že obranili zahrbnega morilca, pretečega z bodalom ali kroglo. A kako naj dovolite, da se Vam jutri zjutraj ponudi zajetek — z otrovom. S svojimi ustnimi se ne smete dotakniti nobene čaše vina, dokler bivate v tej hiši, niti grizljaja, ki bi ga ponudila roka Borgiaja.»

«Moja soproga je nedolžna... ona ne ve ničesar o tej podlosti!»

«Tega Vam nočem oporekati,» odvrne Manfred. «Ampak ona je brez moči. Oče in brat je tokrat iz dobrih razlogov nista uvedla v svoje nakane. Ah, princ, ne premišljajte nadalje, pobegnite, da ne bo prepozno!»

«Bežim naj?!» krikuje princ zmedeno. «Kaj se ne smem posloviti od ljubljene soproge, ne smem povedati Lukreciji...»

«Niti besede,» ga prekinje Manfred. «Lukrecija te ne bi pustila od sebe. Predlagala bi ti morda, da beži s teboj. Dotlej bi pretekli ure in dni, ker za to bi se morali drugače pripraviti.»

Torej naj kakor tat izginem v noči in naj je ob slovesu niti ne poljubim? Alfons, ona bo prišla k tebi, kadar boš v Napolju na varnem... Kot princ Aragonski se ne smeš podati na pot. Nedvomno, da Cezar Borgia ni obvestil samo straž pri mestnih vratih, temveč gotovo ob vseh potih do meje prežijo nate njegove zasede. Zato morava premisliti, kako se naj preoblečš.

«Da se preoblečem... kako?» vzdihne Alfons. Stal je ob svoji pisalni

mizi in žalostno gledal z zatajenimi solzami na Lukrecijino sliko, ki je stala pred njim v dragocenem okviru. V tem času se je zopet zganila postava v kotu. Stopala je k Manfredu in mu šepnila v uho par besed.

«Ah, izborni, dekle!» vzdikne zvesti prijatelj Alfonsov. «Tvoj predlog mi je prav po volji. Toda, si li sigurna za tega človeka?»

«Kakor za sebe,» odgovori Florentina. «Jakob, gonjač oslov, je tudi moj rojak, ki ga je usoda vrгла v Rim. On nam bo posodil svoje osle in svojo male vozičke in princ, preoblečen v kmeta, se lahko z mirnim srem poda na pot. Da ne bo nikdo mogel česa sumiti, bomo naložili na vozičke par vrveč. Jaz bom na visokega gosпода, če mi nakloni veliko milost, spremljala. Obleka bom fantovsko obleko in se predstavljala kot njegovega mlajšji brat. Vzemite mi, signore, predno bo uspelo morilec le dotakniti se princa, bo moral preko mojega trupla...»

Medtem ko je Florentina izgovarjala te besede z vsem žarom nepriznane, so bili njeni pogledi neustojljivo uprti v Alfonsa Aragonskega, pogledi, ki so izdajali vdanost devotke lepemu princu.

(Dalje prihodnjič.)

Odgovorni urednik Fr. Brozovič. Lastnik in izdajatelj Konzorcij «Jutra». Tisk Delniške tiskarne, d.d. v Ljubljani.

F. DEBELJAK (prej A. Rasberger), Ljubljana, Sodna ulica št. 5.

Največja zaloga gramofonov, orkestronov, plošč, zvočnikov, igel, peres in vseh gramofonskih delov. Gorniki brezplačno.

Ova lepa lokala se oddaja v teku treh mesecev.

Naslov v upravi «Jutra».

Trgovski pomočnik

mešane stroke, zanesljiv, marljiv, se sprejme s 1. ali 15. avgustom. Plača po dogovoru.

GVIDON KAISER, 2228

trgovca z mešanim blagom v Dravogradu.

Razno perilo

za dame, gospode in deca priporoča tvrdka

A. & E. Skaberné,

Ljubljana, Mestni trg št. 10. 1395b

Suhe gobe, lipovo cvetje, brinjevo olje in poljske pridelke

plača najbolje tvrdka

SIRC-RANT, KRANJ,

telef. int. št. 9, in nudi po najnižjih cenah na debelo sladkor, riž, olje, kavo itd.

Bencin

in strojno olje

ma vedno po najnižjih cenah v zalogi

družba «Zora», ekladišče «Balkan».

Kuratorij ustanove pokojnega g. Antona Kolenca, veletrgovca v Celju,
razpisuje 3 nagrade po 10.000 K, 5000 K in 2000 K za najboljše 3 načrte za nagrobni spomenik g. Antona Kolenca.

Določitev kraja grobnice na okoliškem pokopališču v Celju se izvrši sporazumno z umetnikom, kateremu se poveri izvedba dela. Boljša dela bo izvesti v kararskem mramorju. Rok za vložitev načrtov se konča dne **30. septembra 1922.** Vsa pojasnila se dobe pri kuratoriju Kolenčevih ustanov v roke dr. Ernesta Kalana, odvetnika v Celju, kamor naj se naslovijo tudi ponudbe.

Oprava za sparno in jedilno sobo

dobro ohranjena, skoro nova, se kupi. Reflektira se samo na prvovrstno najfinjšo izdelavo in les.

Ponudbe pod šifro: **Oprava 50 na upravo «Jutra».** 2241

Zobni atelié

Ferdo Palovec

odpotuje do 15. avgusta.

Priporočajte „Jutra“!

Pozor!

Potnikom, prehodnikom in tujcem

„GRAND HOTEL PETROGRAD“

(železniški postaji nasproti)

Wilsonov trg št. 115, Beograd. — Telefon št. 23-13.

Otvorjen je izza dne 5. junija t. l. Hotel je moderno urejen, ima 120 elegantno mebliranih sob, v vsaki njih je vpoljena topla in hladna voda, hotel razpolaga s kopeli, saloni in posebnimi sobami in z vsemi udobnostmi, s lastno parno kurjavo in električno razsvetljavo. V restavraciji in kavarni se dobe izvrstna jedila in pijača, prvovrstna francoska in srbska kuhinja. Cene solidne. Postrežba hitra in točna.

Ravnateljstvo hotela.

V

sakovrstne obleke kemično čisti in barva v vseh niansah tovarna

Jos. Reich, Ljubljana

Sprejemališče:

Selenburgova ulica št. 4.

Podružnice:

Maribor, Zagreb, Kočevje,

Novo mesto.

Mali oglasi

stanje do 20 besedi 5 Din., vsaki naslednji 5 besedi 1 Din. — Trgovski oglasi, dopisovanje, se premično do 20 besedi 5 Din., vsaki naslednji 5 besedi 2 Din. — Plača se aspre. (Litija tudi v znakah.) Na vprašanje se odgovarja le, ako je vprašanje priložena znamka za odgovor.

Službe

Državni poduradnik

išče postranske popoldanske službe od 3. ure naprej. Naslov v upravi «Jutra» 2223

Kontorist, 2228

invalid, z vedno praktiko kot fakturist, ekspediter in poslovodja, absolviral z odliko blazurov šolo, želi nastopiti službo v kakšni večji trgovini v mestu. Vprašanje prosim na upravo «Jutra» pod «invalid».

Učenko

sprejme tvrdka M. Kristof-Bačar, Ljubljana, Stari trg št. 20.

Kupine

2180 Kupi se

hiša s trgovino ali malo gostilno v mestu. Istotako se kupi majhna vila. Najraje v Poljanskem predmestju ali pa na Skofcovem. Pismene ponudbe na upravo «Jutra».

Prodaj

Bukovo ogije, 2227

suho, prvovrstno, prodam. Naslov pove uprava «Jutra».

Prodaj se

fest v usnje vezanih zvezkov s slikami Brehms, Tierleben. Naslov pove uprava «Jutra».

Stanovalj

Soba, 2226

z električno razsvetljavo v Delmatinovi ulici poleg sodišča zamenjam za sobo v bližini Zvezde ali Obrtne šole. Dopisi na upravnistvo «Jutra» pod «Soba 35».

Razno

Plavalne pasove

iz plutovine izdeluje tovarna zamaskov Jeladin & Komp. Ljubljana. 22

Vžigalno vrvice

(Zündschnurr) nudi najceneje uvozna tvrdka I. Razborček, Smartno — Litija. 2229

Trgovski pomočnik in kontoaristinja

za trgovino z usnjem se iščeta.

Ponudbe z referencami in zahtevami sprejema Martinušić in drug, tovarna usnja v Ljutomeru. 2229

Pohišstvo.

Vsakovrstne spalne in jedilne sobe tudi brez mramorja in ogleadal kupujemo od producentov. Ponudbe s slikami (fotografijami), z navedbo vrste lesa in če je politirano ali voščeno, franko embalaža, kateri kolodvor, prosimo nasloviti na tvrdko

Kevačič i drugovi, kom. društvo u Mostaru.

2215